

Russland. Tallrike fortvilede tyske motangrep formår ikke å stanse den russiske framgang mot Hviterussland. Presset mot Vitebsk øker og Gomel er nådd. I dette område har tyskerne ført fram store forsterkninger og deres ordre er: Hold fast. Forsvar fedrelandets livslinjer.

Avstanden fra de russiske tropper til Moghilev er bare 40 km. og til Orzja 15 km.

Lenger sør har russerne ryddet hele østsiden av Dneper fra 160 km. nord for Kiev til 500 km. sør for Kiev til Saporosje. Demitza, tyskerne bruhode på østsiden av Dneper ved Kiev ble erobret onsdag og en ø mitt i elven er nu besatt med kraftige russiske styrker som venter på ordre til å angripe byen, 400 meter borte. På østbredden hopper russisk materiell seg opp i svære mengder og flyaktiviteten tiltar time for time. Onsdag ble tyskernes store bruhode lenger sør, Kremmentsjug, erobret. Tyskernes stilling under retretten var fortvilet. Broene var ødelagt av russerne og det var knapt om båter. De provisoriske pontongbroer ble skutt i filler og det druknet tusenvis av tyskere. Tonnevis av materiell og utstyr ble russernes bytte.

Helt i sør kjemper tyskerne fortvilet mellom Saporosje og Krim for å holde retrettlinjen fra Krim åpen.

Russerne har ennå ikke inledet de avgjørende kamper mot Dnepropetrovsk, men avventer muligens som vanlig en knipetangsbevegelse fra nord, antagelig over Kremmentsjug.

På Kuban er det nu bare igjen rester av de tyske styrker. De som ikke er kommet over til Krim, ble enten ødelagt under de siste kampene om det tyske støttepunkt Temrjuk, eller led drukningsdøden i stredet, da båtene ble senket av den russiske Svar-tehavsflåte eller russiske fly.

Pravda skriver: Hele Wehrmacht er ansvarlig for tyskerne ugjerninger i Russland. Vi vil ikke plyndre i Tyskland - men regningen skal betales, og tyskerne skal få betale hvert eneste hus de har ødelagt i Russland.

v v v

Italia. Etter erobringen av San Severino og Pompei brøt 5. arme ned den tyske motstand foran Neapel og rykket inn i byen i går. Den tyske motstand i dette område ble knekket ved intimt samarbeide mellom flåte, fly og hær. Mens hæren angrep frontalt, beskjøt flåten de tyske fjellbefestninger og flyene ødela tyskernes fors yningslinjer.

Lenger inn i landet, 45 km. fra Neapel er Avellino erobret.

3. arme har erobret den store flyplass ved Foggia, som består av 1 hovedflyplass og 12 mindre landingsplasser. Når denne flyplass-samling i nær framtid er gjort brukbar for de allierte, kan vi vente en svær flyaktivitet fra det allierte flyvåpen, med innsats både i Italia og i Jugoslavia. Ved Adriaterhavet har 8. arme erobret Manfredonia.

Mens kampene mellom tyskere og italienerne fortsetter, synker moralen og disiplinen blandt de tyske soldater, og enkelte steder er de begynt regulær plyndring. I Foggia hadde soldatene således tatt med seg alt av verdi som tilhørte sivilbefolkningen.

Ny italiensk regjering er under dannelselse med Badoglio som sjef for å mobilisere Italias fulle krigsinnsats mot Tyskland.

v v v

Festung Europa.

Kraftig angrep er utført mot Bochum, Braunschweig og Hannover samt mål i Ruhr og Frankrike.

Daily Herald framholder at en intensivering av de alliertes flyangrep kan ventes. Sjefen for 8. amerikanske flykorps i England, general Ira Eaker uttalte for noen måneder siden håpet om at hans styrker vilde bli fordoblet, så 3 raidet daglig med 3 sifret antall fly kunne bli utført. Hans styrke er nu fordoblet.

v v v

Madame Kollontay Russlands ambassadør i Stockholm, er intervjuet av en engelsk journalist og uttalte bl.a. at den tyske propaganda om separatfred Tyskland-Russland er grepet helt ut av luften. Videre mente Madame at Russland nu har vist sine kvalifikasjoner og at landet uten tvil tar støparten av anstrengelsene i dag. Deri ligger ingen unnerkjennelse av hva de allierte har utrettet i Middelhavet.

Et nytt naziforsøk med handelsorganisasjoner.
De nazistisk ledede næringsorganisasjoner er nå begynt å røre på seg for å få penger i kassen ved innkreving av kontingent hos de næringsdrivende. Som bekjent har landets håndverkere, ennå før den enkelte håndverker er blitt avkrevet kontingent, sagt klart fra at de ikke vil betale kontingent til Norges Håndverkerforbund.

Nå er spørsmålet blitt aktuelt for handelsstanden, idet der i disse dager er sendt ut et rundskriv fra Norges Handelsforbund, med krav på kontingent fra alle detaljister, grossister og agenter, beregnet etter nærmere angitte satser av bruttoomsætningen, for agenteres vedkommende av bokført provisjon.

Det sier seg selv at handelstandens medlemmer alle som en må nekte å betale denne kontingent.

Det dreier seg her om en nazistisk ledet organisasjon, hvis arbeid, dels til fremme av tyske krav om "nasjonal" arbeidsinnsats, dels til fremme av rent nazistiske formål, nå søkes finansiert ved innkreving av kontingent fra alle handlende i hele landet, til tross for at de som alle gode nordmenn fullt og helt er mot at disse mål skal nås, og til tross for at de er tvungne medlemmer av Norges Handelsforbund uten å kunne øve noen innflytelse på dets virksomhet.

Det er også karakteristisk for det pengebehov og det pengeforbruk som de nazistiske næringsorganisasjoner har, at den kontingent som nå avkreves handelsstandens medlemmer, dreier seg om meget betydelige beløp, som for den enkelte regelmessig vil gjelde det mangedobbelte av hva han betalte til sin gamle organisasjon.

Parolen er klar: Ingen må betale kontingent til Norges Handelsforbund.

Vår krigsinnsats.

En norsk kaptein og en norsk løytnant i R.A.F. er tildelt en høy britisk krigsorden. De har siden 1/1 i år 4500 flyvetimer med sin squadron, med bare 6 uhell.

Tirsdag utbrøt det flere branner i Drammens-distriktet, som rammet krigsviktige bedrifter og gjorde uerstattelig skade. Brandårsaken er "ukjent".

100 SS-menn har meldt seg ut av N.S. Skandalen forsøkes dysset ned, men "roklubbens" medlemmer sitter helt fremme ved regjeringsbordet.

Som vi tidligere har meddelt stiller den italienske legasjon i Helsingfors seg på Badoglio's side, hvilket legasjonen i Stockholm også gjør. Nu har hele legasjonspersonalet i Ungarn også erklært seg for Badoglio, dog med undtagelse av ambassadøren. I samme forbindelse bør merkes at den svenske regjering har anerkjent den franske nasjonalkomite i Algier.

De allierte har nokk av det.

5 leideskip er kommet til Gøteborg med bl.a. 45 000 tonn olje til det svenske forsvar.

U.S.A.

Amerikas våpenproduksjon inneværende år beregnes til å koste 78 milliarder dollars eller noe mere enn 20 % mer enn det mål som var stillet. Flyproduksjonen beregnes til 120 000 fly.

Amerikas utlåns- og leieloven utgjør pr. 30/9 1943 15 milliarder dollars.

Johan Ludvig Mowinckel er død i Amerika, nær 73 år gammel.

Mowinckel ble 9. april 1943 konsultativ statsråd i den nuværende regjering, men overtok for en tid siden stillingen som formann i shippingens råd, hvor hans store dyktighet og innsikt kom helt til sin rett.

Som en siste hønse for en stor borgers livsverk for sitt land, vil Mowinckel bli begravet på statens bekostning, uttalte statsminister Nygaardsvold i en kort nekrolog i London radio i går aftes.

Vi har den glede å kunne meddele, at den av V-Posten tidligere omtalte tyske transitt av bensin og olje, fra Norge over Kongsvinger, gjennom Sverige til Narvik, nu er stoppet av svenskene. Takk.

Slaget om Atlanterhavet.

Fly fra et alliert hangarskip har senket 3 tyske ubåter og skadet en fjerde. 65 overlevende tyskere ble reddet av en britisk destroyer.

De tyske senkning-soppgaver omtaler nu mer og mer senkninger av eskorteskipp og krigsskip. Dette tyder på at eskortene til konvoyene nu er så sterke at det ikke lykkes ubåtene komme fram til transportskipene og lasteskipene, men må kjempe en håp-løs kamp mot sterke bevegde fiender. En kan gå ut fra at senkningsoppgavene er rene oppspinn.

Nr. 53.

Oslo 5. oktober 1943

3. årgang.

Sverige slår i bordet.

Tyskerne iverksatte en omfattende jødeforfølgelse i Danmark fredag kl. 22. 15-1600 jøder er hittil arrestert, derav ca. 600 i København. ca. 400 jøder har flyktet til Sverige. 3 tyske skip lå klar for å frakte jødene til deres fengsel. Aksjonen mot jødene i Danmark fremkaldte en øieblikkelig reaksjon i Sverige. Utenriksdepartementet sendte en skarp note til Berlin, med protest mot den umenskelige behandling av den ne ulykkelige rase, og fremholdt at aksjonen ville få de alvorligste følger i Sverige. Sverige tilbød seg dessuten å ta i mot alle jøder som var i Danmark. Berlin har ennå ikke besvart den svenske protest. Vi yder Sverige full honør for dets holdning i denne sak. Tyskland er fremdeles så sterk at det ikke er ufarlig å trå det på tærne.

Festung Europa knuses.

Den allierte bombing av Tyskland antar svære dimensjoner. R.A.F. kastet i september 14000 tonn mot Tyskland og det allierte flyvåpen var i samme måned over Tyskland hver dag og 25 netter. I samme tidsrum ble det skutt ned 190 tyske fly, av fly stasjonert i Storbritania, mens det allierte flyvåpen på hele den europeiske front mistet 282 fly. Angrepene i oktober synes å ville overstige september adskillig. Lørdag ble München og Wiener Meustadt angrepet av fly fra Africa. München er dermed den første tyske by som er angrepet både fra syd og vest. Bare 36 timer etter dette angrep ble München igjen angrepet, denne gang fra vest. I løpet av 25 minutter ble det sloppet ned 250 to-tonns bomber. Lørdag natt ble så Hagen i Ruhr angrepet. Amerikanske fly angrep samme dag Emden og natt til søndag utførte britiske fly et kraftig angrep mot Kassel i midt-Tyskland mens Mosquitofly angrep Hannover. Søndag ettermiddag angrep så amerikanske fly Frankfurt an Main. Ved siden av disse angrep ble utallige mål i Ruhr og Rhinland, Belgia, Holland og Frankrike, skipsfart i kanalen osv. angrepet likesom miner i stort antall ble lagt ut. Søndag skjøt norske flygere ned 5 tyske fly uten å lide tap. Ved utgangen av 1943 vil de allierte ha 4 ganger så mange fly som Tyskland.

Italia.

5. og 8. arme rykker uimotstælig fram. 8. arme har erobret San Severo og Lucera og hele Gargano-odden, eller som den populært kalles: Sporen på den italienske støvå. Ved en dristig aksjon ble britiske styrker landsatt i Termoli lenger nord. Disse styrker holdt byen til hovedstyrkene nådde fram, og 8. arme rykket således fram 27 km. i et døgn. 5. arme kjemper heftige kamper mot tyske baktropper, men disses stilling blir farlig ettersom 5. armes høyre flanke rydder fjellsidene langs slagfeltet. Tyskerne hadde tenkt å forskanse seg ved Voltornofloden, men allierte fly har fått inn en fulltreffer på broen over elven ved Capua, hvilket vanskeliggjør tyskernes retrett.

På Corsica har franskmennene erobret Bastia, tyskernes siste base på øya.

I Dalmatia øker kampene som påfører tyskerne svære tap. Allierte skip er kommet fram med våpen og materiell.

I Egeerhavet har tyskerne landsatt store styrker på øya Coos, som de allierte okkuperte for en tid siden.

Russland.

Dneper synes fremdeles å gi tyskerne et litet pusterum, men det er ingen tegn til avslappelse i kampene. Tyskerne fører fram forsterkninger, men formår ikke å hindre den russiske framrykning mot Vitebsk, Orsja, Mogilev og Gomel. Om kampene ved Kiev er intet nytt å melde. Taman er rømmet av tyskerne som nu bare har igjen noen få soldater på den østre side av Kertsj-sundet.

Symptomatisk for situasjonen i øst er den tyske guvernør i Polen, Francks hustru flyttet til Bayern. Hun tok med seg en mengde polske verdisaker. Fra Litauen, Latvia og Estland meldes om tiltagende motstand mot tyskerne. 3 tyske skip er senket av russerne.

Norge.

Om tyskerne akter å trekke seg ut av Norge, vet de neppe selv, men transporten av soldater og materiel er for tiden gledelig stor. I løpet av oktober skal 180 ekstratog frakte tropper og materiell til Oslo og Drammen langveisfra, for videre transport sydover med båter. De soldater som vi får igjen er 16-17-åringene som kommer fra utklekningsanstalter i Danmark.

Tyskerne har rekvirert 100.000 tonn poteter og skibningen er i gang. Kl. 23 - intet særlig nytt.

Den politiske idrett i Norge. Det er forsåvidt symbolsk at det er Charles Hoff idrettens største og første forreder som nu leder nazidretten i Norge. Denne Hoff som på siste nazimøtning fortalte sine trossfeller at idretten i Norge i dag er upolitisk. 9. april var Hoff den første som i radio appellerte til vår idrettsungdom om å nedlegge våpnene.

Utover 1940 kom norsk idrett delvis igang igjen - dessverre - men hverken Fotball- eller Fri-idrettsforbundet utlyste sine cupserier som Norgesmesterskap. Senere ble Fotballforbundet av nazistene tvunget til å omgjøre sin cupserie til Norgesmesterskap og dette ble det mest vellykkede av alle. Vi nevner dette nu da fotballnazistene nettop har avvirket sitt hirdmesterskap i fotball, et såkaldt Norgesmesterskap, som kostet et underskudd på kr. 32.000.00. Så kom høsten 1940 da Hitler takket N.S. for assistensen og partiet ble utnevnt til "det eneste politiske parti i Norge". Så skulle idretten nazifiseres og vi fikk en rekke spesielle idrettsførere som tilsammen representerte den største uduelighet, hvor det absolutte lavmål i så måte var representert ved utnevningen av badedytven Robert Meyer til "svømmefører". Like før nazifiseringen hadde vi truffet avtale om brytelandskamp mot Finnland i Oslo, men så nektet naturligvis hele vort landslag å stille og N.S. forbundet måtte avlyse kampen. Bryterne ble truet med fengsel, konsentrasjonsleir i Tyskland og men intet hjelp og bryterne innrisset dermed for all tid sine navn i norsk idrettshistorie og skapte ved sin klare og bestemte holdning, den norske idrettsfront.

I denne tid ønsket Terboven at norsk vinteridrett skulle bli representert i Tyskland, sikkert for på den måte bevise Norges "takknemlighet" overfor "befrielse", men ingen norsk idrettsmann med kvalifikasjoner ville konkurrere med våre fiender, og den hirdungdom som var villig til å reise, hadde tyskerne ingen interesse av å se. Og straffen uteble ikke. Lars Bergendahl, Birger Ruud, Harry Haraldsen og bryterne Ivar Stokke, Egil Solsvik, Bjørn Cook, og Carl Christensen ble ekskludert fra all idrett for livstid. Og så trodde nazistene at idrettsungdommen skulle bli skremt til å trekke i treningstrøyne.

De eneste som i disse krigsår, etter idrettens nazifisering, har drevet konkurransetidrett, er naturligvis nazistene. Alle er medlemmer av N.S. og så å si hele administrasjonsapparatet er dessuten medlemmer av hirdbarmen. Finnes det noen som driver idrett i dag, og som ikke er nazister, så er det ungdom uten ryggrad, som ikke føler vemmelse ved å omgås nazister, vinne "førerens" pris eller drikke og feste i "partihuset", i Victoria restaurant. Slike folk er nazister så gode som noen.

Vi kan derfor trygt fastslå at den offisielle idrett i Norge i dag drives av 100 % nazister, og derfor er resultatene så elendige også. Men så innbefatter jo N.S. landets bundfall, ikke bare åndelig men også legemlig.

Ingen norsk idrettsmann vil drive idrett etter tysk pipe, når våre beste idrettsmenn sitter eller har sittet i tysk fengsel på grunn av sin selvstendighet. Vi kan nevne noen navn som: Birger og Asbjørn Ruud, Willy Røgeberg, Johan Harnes, Ivar Ballangrud, Arnold Kongsgård, Erik Stai, Bjarne Thoresen, Conrad Hauge, Leif Skagnes o.s.v.

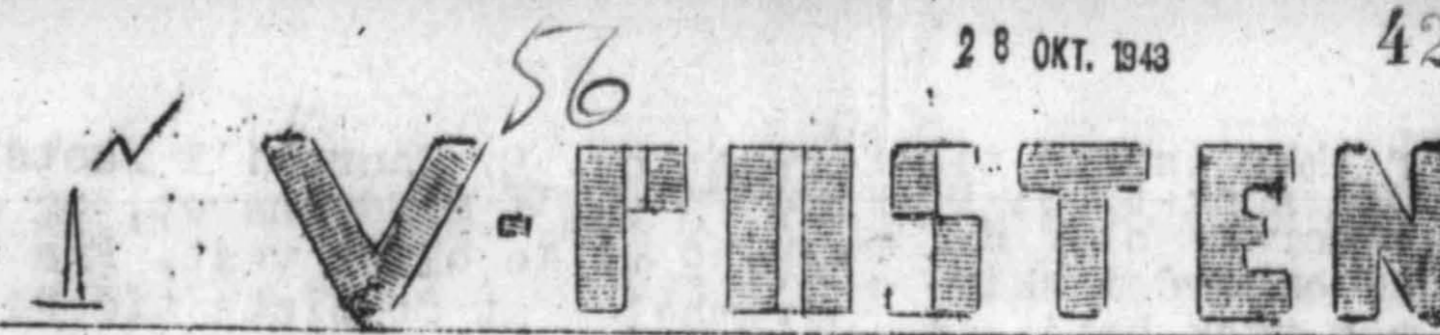
Når den dag kommer, at idretten igjen blir fri, vil det vise seg at de som i dag driver idrett, for all tid har tapt sin sjangse, og ikke er verdige til å bli kaldt idrettsmenn. Da rykker de som er i besiddelse av en sund, norsk sjel inn på banen, og da vil vort entusiastiske idrettspublikum igjen fylle tribunene.

V V V
Vår gamle kjære kjenning Andriksen uttaler seg i Nordisk Tidende for 15. f.m. Dementiet angående Kjerringa med Stavens plutselige bortgang, vil vekke Hoff-sorg i vide krets.

Med skuffet aktelse. A. Andriksen. Jøssing og harpist.

V V V
Per Lie, forhenværende hirdmann og Fritt Folks Sportsredaktør har etter sitt brudd med N.S. skrevet til den norske legasjon i Stockholm, og uttalt sin beklagelse over at han har tatt feil og spurte om han ikke kunne bli betraktet som god nordmann etter sin "nyordning". Legasjonen svarte meget høflig. Og svaret var "N E I".

V V V

Mappe	56
Ekspl.	54
Årg.	1943

Nr. 54.

Oslo 9. oktober 1943.

3. årgang.

Den russiske vinteroffensiv er begynt.

Russiske bataljoner, regimenter og divisjoner velter over Dneper. Langs hele den 2000 km. lange front fra Leningrad til Asovsk hav har russerne satt igang en hovedoffensiv etter en kort pause. Det er det mest uventede og fryktelige slag som de tyske tropper har opplevd etter krigens begynnelse i Russland. Og det nettop som tyskerne har bekjentgjort at den strategiske tilbaketrekning var slutt og at Dneperlinjen skulle holdes. Russerne har opprettet 3 solide bruhoder. Et 100 km. nord for Kiev, et sør for byen ved Perejaslav og et ved Kremetjug. De tyske motangrep er kastet tilbake tross store innsatser av panservåpen. Ved Kremetjug er den russiske framrykning allerede en fare for de tyske styrker ved Saporosje og von Mannsteins utmattede tropper i Dneperbuen er allerede i kemp med Rokossovskys framstormende armeer.

Den fortvilede tyske motstand mellom Saporosje og Melitopol hadde til hensikt for enhver pris å dekke byen Nikopol, for herfra får tyskerne 95 % av det mangan de nu disponerer, og her er også svære jerngruber. Forsvaret på dette avsnitt utgjorde også forsvaret av Krim.

Overgangen ved Perejaslav ble gjenført etter en på forhånd lagt plan, hvorved russiske friskarer faldt tyskerne i ryggen.

Ved Leningrad har russerne erobret en by og øker sitt press. Mellom Veli-Luki og Vitebsk er Nevel erobret. Derved er alle forbindelser mellom den tyske nordfront og sydfrent på østsiden av Pripetmyrene avskåret. Derved umuliggjøres overføringer av reserver til sydfrenten. Nevel ble erobret så hurtig at tyskerne ikke fikk ødelagt mat og ammunisjonslager. Nord for Nevel står 16. tyske arme og syd for Leningrad står 18. tyske arme, begge uforberedt og svekket, mens de russiske tropper er uthvilte kjernetropper. Alle byer og landsbyer på Taman er befridd.

9. oktober 1941 over hele første side i Fritt Folk: Bolsjevikenes samlede front er knust.

V V V

Italia. De allierte rykker fram.

5. arme står 130 km. fra Rom, hvor tyskerne har fått ordre om å forberede demoleringen for å "sinke" de alliertes innmarsj i byen.

Capua er tatt og Volturnofloden overskredet. På østsiden er 8. arme gått til almindelig angrep, støttet av britiske flåtestridskrefter. På begge front-avsnitt er mange byer erobret. Syd for Brennerpasset er jernbanen til Tyskland avskåret ved et kraftig flyangrep mot Boltzano.

En polsk ubåte har senket 5 av de tyske skip som evakuerte fra Corsica. Britiske ubåter har senket 6 tyske båter andre steder i Middelhavet. Flåtestridskrefter har senket en tysk konvoy og dens eskorte i Egeerhavet. Kampene om Dodekaneserne fortsetter.

I Dalmatia utvikler kampene seg til en front nr. 4. Nærmere herom senere.

V V V

Festung Europa.

Natt til tirsdag, timer etter det siste angrep, ble Frankfurt igjen angrepet, mens andre fly angrep Ludwigshafen. Kassel brandt ennu onsdag og et krater på 100 meter hver vei, viste at en ammunisjonsfabrikk var sprengt i luften. Natt til fredag ble Stuttgart, Friedrichshaven, München og andre mål angrepet og i går ble Bremen angrepet av flyv. fest. med eskorte av Thunderbolt. Fra det utmerkede organ Det frie Norge gjengir vi denne sammenligning, over tysk bombebelast mot London mot Engelsk bombing av tyske byer:

1940	London	250 tonn.	Mannheim	100
1941	"	450	Kiel	250
1942	Bath	100	Köln	1.500
1943	London	6	Hamburg	2.300

De 4 første døgn av oktober ble Tyskland angrepet 7 ganger.

V V V

Siste. Kl. 22.

Et flertall russiske divisjoner av alle våpenarter har overskredet Dneper, også panservogner. I Vitebskområdet har russerne avansert 6 - 10 km. og har erobret 150 steder. Ved Nevel står russerne 125 km fra Latvias grenser.

De jugoslaviske friskar r har erobret 5 byer. Bl. A Livno.

Sanct Svithun. Vi er ikke istand til å beklage at skipet ble senket. Vi beklager at uskyldige norske blir drept, men når nordmenn går ombord i skip med tyske kanoner med tysk betjening må de være forberedt på at krigens alvor kan bli rullet opp. Dette har vi framholdt før og intet har forendret vårt syn på denne sak. Alt transportvesen i Norge tjener tyskerne, og hadde tyskerne hatt bruk for Sanct Svithun, så hadde de tatt den uten hensyn til vårt behov. Den britiske senkning av Sanct Svithun var berettiget. Sanct Svithun skjøt først - på lang avstand da flyene skulle fly forbi - og først da angrep flyene.

Vår Nordlandskorrespondent meddeler: "21 norske og engelske fly har i dag, 4. oktober, vært på rundtur i Helgeland. De bombet først befestningene i Bodø, senket to store tyske transportskip. Deretter angrep de og senket en Wilhelmsen på ca 10 000 tonn ved Horn (den gikk selsag i tysk tjeneste) og en hurtigrute "Vågan" ved Fagervika ved Sandnessjøen (det bemerkes at alle norske hurtigruter går i tysk tjeneste. Passasjerer og last er 90 % tysk) Ved Sjøna ble sterke befestninger lagt i grus og en såkaldt andgangsram senket."

Admiralitetet melder at det var deler av den britiske hjemmeflåte forsterket med et amerikansk hangarskip som var på tokt ved Bodø 4. oktober. 8 skip på mellom 3-8000 tonn fikk fulltreffere og likeså mange mindre fartøyer. 1 tysk tankbåt på 8000 ble sett synke. 2 tyske fly ble skutt ned av britiske fly og 3 andre av luftvernet. Andre tyske fly var ikke å se.

"London Radio" kan videre melde i dag at Wilhelmsens Topeka, Klavnes' Skramstad samt Vesterålskes Vågan og 4 tyske skip ble senket ved angrepet.

Og vi spør tilslutt. Hva betyr den allierte flåtekonsentrasjon med offensiv karakter på Norskekysten?

Vi nevnte i forrige nummer at tyskerne hadde bestilt 180 ekstratog for føring av tropper til Drammen og Oslo i oktober. Nu meldes det at det er bestilt 130 togsett fra Mosjøen og sydover. Alle tyskere, sivile og militære, under 37 år i Nord-Norge, sies å være innkaldt til fronttjeneste. Selv dienststellenleiter Christen i Trondheim er innkaldt, etter å ha vært seg i 2 år.

Front nr. 2. Churchill fastslå at front nr. 3 var i Middelhavet, og at front nr. 2 ville bli i vest. Fra U.S.A. er framholdt at de siste tiders krigsbegivenheter har rykket front nr. 2 en måned fram. Videre skal sjefen for de amerikanske styrker i Europa, general Marshall være reist til England og på offisielt hold i U.S.A framholdes at de allierte nu disponerer 50 millioner tonn tonnasje, utenom langgangsbåter og mindre enheter, og at dette er tilstrekkelig til å foreta det avgjørende framstøt mot Europa.

Nye medlemmer av "Ro"-klubben. Brødrenes Stenersen-Oslo og Aker. Avsatt av Hagelin og er gla til. Fylkesmann Vries Hassel - tatt avskjed som fylkesmann. Drukkenbolten sorenskriver Nils Arnesen i Rana. Pressesjef Valle i Oppland.

Danmark. Undtagelsestilstanden er opphevet - men det er fremdeles møte- og streikeforbud, likesom all bruk av danske uniformer er forbudt. Det danske politi er "befrikket" for en del av sine plikter og flere politiembedsmenn er arrestert. Tyskerne har arrestert Danmarks klasse. Idet en jødinne på 101 år er arrestert og sendt sydover. Det er fortsatt mange uroligheter i Danmark. Befolkningen er opphisset og den "illegale" presses virksomhet vokser. Allerede før 4. oktober var det kommet 1700 danske flyktninger til Sverige.

Alle høyere partiledere innen nazipartiet hadde møte i Tyskland i går. De besluttet ennu en gang å gå til total mobilisering. Etterpå var de politiske og militære ledere hos Hitler i hans kvarter, hvor de militære ledere uttalte seg etter tur, og så hadde Himmler ordet. Det var ingen defaitister i Tyskland, sa han, og var det noen ble de fort utryddet. Dönitz sa at ubåtkrigen hadde vekslende hell. Speer sa at Tyskland måtte beholde sine våpens kvalitative overlegenhet. Og Hitler sa rett og slett at det så mørkt ut.

Sørmeldinger torsdag. Torå til Nils. Plassen er åpen.

Margaret til Fritz. Vask såpen av ansiktet.

Østfronten.

Det russiske stormløp over Dneper fortsetter og nye bruhoder etableres stadig. 8 divisjoner er hittil kommet over elven med alt sitt materiell og utstyr. Det farligste stadium i overgangen er over og tanks og panservogner ruller i endeløse rekker over de nydannede pontongbruer. Veldige slag er i gang ved de før nevnte bruhoder og i Perajaslav er tyskerne trent så langt tilbake at deres kanoner ikke lenger kan beskytte de russiske overgangene. Hitlers ordre om at Dneper skal holdes for enhver pris, bevirker at tyskerne kaster inn alle tilgjengelige reserver. Russerne har observert såkaltte allarmtropper - sammensatt like bak fronten av officersaspiranter, arbeidere o.s.v. Den tyske Londonkommentator: Heeresgruppe Süd, som skal forsvare Ukraine, består av 7 panser- og 14 infanteridivisjoner, som hele tiden har vært i kamp. Forsterkninger er derfor høyst påkrevet. Selv om den tyske hær er spennet til det ytterste på alle fronter har Hitler vært nødt til å ta panserdivisjoner fra nordlige re avsnitt på østfronten. En direkte følge herav er den russiske okkupasjon av Nevel og den nettop meldte russiske offensiv i Leningradavsnittet, fra Mga og sydover. Den tyske nordfront står i fare for å bli utflankert og mållene går videre. Hvis tyskerne forsøker å holde sine stillinger, vil det resultere i en militær katastrofe, og hvis de velger å trekke seg tilbake, vil det resultere i en politisk og økonomisk katastrofe.

I Hviterusland har russerne erobret Miosno og truer Vitebsk og meldinger fra både Berlin og Moskva tyder på at både Gomel og Kiev kommer til å skifte hender i nær framtid.

Taman er ryddet. De avsluttende kamper kostet tyskerne 20000 drepte og 3000 fanger. 20 russiske divisjoner blir nu frigjort for andre oppgaver. Timosjenko som etter tyske meldinger flere ganger har fallt i unåde o.s.v. er for befrielsen av hele Kaukasus tildelt Suvorordenen av 1. klasse.

Italia. Både 5. og 8. arme kan notere betydelig framgang. 5. arme har erobret Caserta, San marco og Pontelandolfo og

behersker nordbredden av Voltturnofloden. 8. arme har tatt Larino, 3 landsbyer og flere flyplasser som nu kan benyttes av de framskutte jagere, mens Foggia overlates til bombeflyere. Halvdelen av de tyske tanks som ble satt inn mot Termolibruhodet, ble ødelagt.

Det allierte flyvåpen angriper daglig mål på Kreta og Rhodos og flyplasser i Hellas. Det Nordvestafrikanske flyvåpen kastet i september ned 16 000 tonn bomber. Siden krigen i Afrika tok til har aksent mistet 6000 fly.

Balkan. Friskarene behersker 1/3 av hele Jugoslavia. Tyskerne er kastet tilbake til Trieste. Jernbanen Zagreb-Budapest holdes til 10 km. fra den ungarske grense. Den tyske øverstkommanderende i Jugoslavia er kallt tilbake fordi han ikke klarte å slå friskarene. Ankara: En ny front holder på å dannes i Balkan.

Festung Europa. 4000 allierte flygere var over Tyskland lørdag, og like mange fredag. Lørdag et kraftig angrep mot Hannover. Enorme røkmasser dekket byen i et helt døgn. Samme natt ble Bremen og Berlin og mål i Ruhr angrepet. I dagslys lørdag fly svære styrker amerikanske bombefly helt til Øst-Preussen, Polen og Pommern og tilbakela nær 3000 km. I Marienburg ble Focke Wulf-fabrikker ødelagt, i Gdynia ble passasjerskipet Stutgart på 13 000 tonn satt i brann og flere andre skip senket og satt i brandt. I Anklam ble flydelfabrikk ødelagt og i Danzig ble oljesisterner, depoter og havneanlegg lagt i grus. Natt til søndag angrep britiske Mosquitofly Berlin uten tap. Tunge amerikanske fly angrep søndag Münster og Kossfeldt. Den nedkastede bombemengde øket i september med 50 %.

Britisk mygg-ubåt har torpedert og skadet slagskipet Tirpitz under en dristi operasjon i sterkt sikret farvann i Altafjorden.

Siste. Kl. 22. De avgjørende kamper om Kiev raser forbitret. Russerne har brutt gjennom de ytre forsvarslinjer.

Siste uke er det kastet 3.500 tonn bomber mot tyske mål.

De allierte.
Begrepet "De allierte" forekommer stadig, men det er få som er klar over hva begrepet omfatter, og her er listen:

Abbesinia,	Australia,
Belgia,	Brasilien,
Costa Rica,	Danmark,
Fo renede Stater,	Frankrike,
Grekenland,	Guatemala,
Haiti,	Honduras,
Jugoslavia,	Iran,
Kanada,	Kina,
Kuba,	Luxemburg,
Mexico,	Nederland,
Nicaragua,	Norge,
Ny Zealand,	Pa nama,
Polen,	Salvador,
Sovjetunionen,	Storbritania,
Sydafrika,	Tsjekoslovakia,
og Dominikanske Republik,	
- tilsammen 31. nasjoner som har erklært seg alliert med hverandre.
- v   v   v

Det Norske Tippeselskap.
Av det svenske "Idrottsbladet" ser vi at det hjemlige nazitippeselskap har en ukentlig omsetning på ca. 4.200 kr. eller i løpet av 1 år omkr. 175.000 kroner, d.v.s. mindre enn fjerdeparten av hva det svenske statselskap har pr. uke. At både idretten og tippingen her hjemme er nazistisk og mangler enhver tilslutning fra skikkelig norsk hold fikk en bevis for forleden da tippeselskapet offentliggjorde reklameresultatet for siste uke, som fortalte at en idrettsgjente hadde fått første premie på kr. 659. Idrettsjenta er nazi hun som de øvrige. Samtidig kan det svenske blad fortelle at første premie i den svenske tipping utgjorde kr. 21.734 og ble vunnet av 4 tippere. Annenpremie som var større enn den enslige norske førstepremie, utgjorde kr. 712 og ble vunnet av 122 tippere og tredjepremie på kr. 48.- får hele 1776 svenske tippere. Det er andre saker der borte.

Etter nazifotballfinalen presiserte Morgenposten sterkt at ingen av spillerne på det seirende stavangerlag, Viking som det kaller seg, er medlem av N.S. Og så ser vi at de samme karle spiller fotball mot et lag fra den tyske overfallsmakt. Og så skal de karrene ikke være nazister. Stavangerkarrene er like feige som mange andre medlemmer av N.S. - men de må endelig ikke villed seg selv til å tro at de får være med som aktive i norsk idrett når vi ikke lenger er ferdige med nazifaget.

Vi har ennå ikke mottatt rapportene om publikumsbesøket på de kinoer hvor filmen "Sangen til Livet" har vært forvist, men vi minner atter om at denne nazifilm skal brykottes. Det er forbudt å se filmen.

Teatrene.
Per Reidarson SKREK da han hørte at Nationalteateret brandt. Muligens det var hans siste skrik.

Målteateret er stengt for tiden, p.g.a. sykdom og oppussing som det heter. Det siste er riktig. Saken er nemlig den at tyskerne har tatt teateret og skal lage orkestergrav til sine artist- og kabaretløier. Tyskerne skal ha lokalet 4 ganger i uken slik at de 100 nazister som i den siste tid har besøkt målteateret hver uke, nå må trenges sammen på 3 aftener. Det skulle ikke bli så stor trengsel allikevel.

v   v   v

Danske helter.
Den 29. august ble et mindre dansk marinefartøy stanset av 3 tyske krigsskip. Marinefartøyet hvis navn er Hvidebjørn, var bevoktningsfartøy ved Grønland i fredstid. De hadde ingen mulighet for å ta kampen opp, og sjefen ga ordre til å åpne bundventilene. Tyskerne bordet Hvidebjørn, og da de oppdaget at skipet begynte å synke, truet de sjefen med at alle danskene ombord ville bli skutt om ikke ventilene ble lukket igjen. Skipets sjef sa da til 2 matrosar: Utfør den givne ordre. Matrosene gikk under dekk. Imens firet tyskerne Danebrog og heiste hakekorset. En dansk kadett stakk Danebrog under blusen. Så kom matrosene på dekk igjen og meldte at ordren var utført. Så springer vi -sa sjefen - og dermed føyk Hvidebjørn i lufta. Matrosene hadde antendt en sprengladning som det på forhånd var gitt ordre om. Den danske kadett som hadde tatt vare på Danebrog, svømte bort til det synkende skip, firte hakekorset og heiste Danebrog, og med det vakre danske flagg gil topps, gikk Hvidebjørn til bunds.

v   v   v

Nazistisk journalistik.
Aftenposten 6 oktober, aftenr. General Mudder og general Høst har no for alvor holdt sitt inntog på slagfeltet i øst, og har medført at kampvirksomheten i en rekke avsnitt er gått sterkt tilbake, om ikke helt avsluttet. Samme avis neste morgen: Søleperioden er slett ikke begynt enn, skjort russerne benytter dette som undskyldning for at deres offensiv er stanset. Jaja. v   v   v

Nr. 56. Oslo den 16. oktober 1943. 3. årgang.

Asorene. Portugals beslutning om å overlate de allierte luft- og sjøbaser på Asorene vil bety en umåtelig lettelse for de allierte i kampen mot ubåtene. For det første vil det spares store mengder tonnasje og olje, som det eventuelt ville ta tyskerne mange måneder å senke. Dernest vil de nye baser i høy grad sikre overfarten over Atlanterhavet.

Den Portugisiske beslutning vil ikke berøre landets suverenitet over øyene og de allierte styrker vil bli trukket tilbake så snart krigen er slutt. Den Portugisiske nøytralitetspolitikk på fastlandet blir uforandret, men tyskerne har allerede nedlagt en skarp protest, og Lisboa er mørklagt og luftvernet er parat.

Atter har Hitler lidd et politisk nederlag.

v   v   v

Russland.
Saporosje er tatt ved storm og dermed er tyskernes siste bruhode på østsiden av Dneper ødelagt. Byen er et viktig industricentrum og trafikk-knutepunkt. Store mengder krigsmateriell falt i russernes hender og tusenvis av tyskere druknet under forsøkene på å sette over elven. Tyskerne har ødelagt den veldige Dneperdemning og et stort kraftverk. Lenger syd raser kampene om Citopol, hvor tyskerne har store tap i gatekampe. Russerne har tatt tilfange den tyske gebietskommisær i Melitopol - Georg Heinisch. Han innrømmer å ha sendt 8 000 russere på straffarbeid til Tyskland. Det er ingen broer over Dneper syd for Saporosje og russerne har avskåret jernbanen fra Melitopol til Krim på to steder, så tyskerne i sydområdet er mer eller mindre avskåret fra sin retréttlinje. Lenger nord raser kampene om Kiev som allerede står i brand. Tyskerne plyndret først byen for alt av verdi og satte så fyr på byen. De har begynt en alminnelig evakuering etter at russerne har rengt inn i forstedene. Også Gomel har tyskerne begynt å evakuere, etter at de er så å si omringet. Byen Novo Belitsa, syd for Gomel er erobret. Over hele frontlinjen kjemper tyskerne fortvilet og Hitler har kun to alternativer og begge vil ha store følger. En større tilbaketrekning i og med

oppgivelsen av Dneperlinjen vil bety et alvorlig prestisjetap, mens et forsøk på å holde linjen sikkert vil føre til strategisk og militær katastrofe for ham.

v   v   v

Italia. Nye allierte landsetninger. Understøttet av kraftige flåtestyrker har 5. arme landsatt tropper 5 km, nord for Voltornofloden. Som tidligere ved slike aksjoner, støtte landgangstroppen mot hovedstyrken og har oppnådd kontakt. Også lenger inne i landet rykker 5. arme fram idet de støter nordover på sletten ved Capua. Regnet har nu begynt å strømme ned. Voltorno svulmer opp men tross dette strømmer tanks, infanteri og forsyninger over pontongbruene. Den allierte framrykning går ikke hurtig, men selv ikke dårlig vær formår tilsynelatende å stanse den. Byene Campobasso og Caracalenda er erobret.

v   v   v

5 slagskip og 8 kryssere og 150 000 tonn handelsskip av den italienske krigs- og handelsmarine er nu kommet til allierte havner.

v   v   v

Balkan. Ny viktig framgang i Jugoslavia. Tyske tropper som hadde tatt 2 byer syd for Susak, er slått tilbake og byene er fast i jugoslavernes hender. Tyskerne har som represallier utslettet en mindre by, skutt 100 arbeidere et annet sted og beskutt andre landsbyer med maskingevær.

v   v   v

Østen. Stor alliert seier ved Ny Britain. 177 japanske fly ødelagt. 3 destroyere, mange handelsskip senket, ubåt, 2 store slepebåter og en 7000 tonner ødelagt. Radiostasjon, flere ammunisjonslagre og havneanlegg ødelagt. Dette kostet 5 allierte fly.

v   v   v

Festung Europa. Amerikanske fly fest angrep torsdag kulelagerfabrikk i Schweifurt i Bayern. Svære skader. 60 fly fest og 2 jager ned. 104 tyske jagere er skutt. Bombeangrepene ryster Tysklands grunnvolder.

v   v   v

Der Heide hadde satt i gang. Også den gang innrømte tyskerne at de hadde drept nordmenn, i dette tilfelle 5, uten at noe kunne lastes de drepte. De ble skutt fordi de var norske. Noen annen begrunnelse foreligger ikke. Og atter har N.S. vært gestapós hjelpere, atter er det blod på hver eneste N.S. medlems hender. Det er mye blod å hevne der nede.

Vi kjenner ikke alle de 5, men vet at direktør Alf Joinsen etterlater seg hustru og 4 barn, at fondschef Furrer, som har levet i 16 års lykkelig ekteskap for bare 3 måneder siden fikk sitt første barn - en sønn - og at en av de drepte fra Mjøndalen, Arthur Simensen, var en av de mange fremragende fotballspillere fra denne stasjonsby og at han var Norgesmester med sin klubb hele 3 ganger, i 1933, 1934 og 1937.

Vi lyser fred over deres minne. De ble drept av voldsmenn fra Tyskland, drept av dyrene i Gestapo, hvis høyeste sjef er Terboven. Falkenhörst kjempet i mot, men forgjeves. Han ønsket ingen ny blodsutgytelse ala Trondheim men Terboven og hans bande seiret over den ene av de tyske dyrene her i landet som av og til kan minne om et menneske.

Som et ganske eiendommelig a propos til denne tyske ugjerning kommer branden på Skaugum, som tok til natten etter. Her holdt de tyske mordere en rikkefest for å sløve sin dårlige samvittighet og resultatet ble brand i annen etasje. Skaden er ganske stor, men selv ikke tyskerne våger vel å påstå at den skyldes norsk sabotasje. Det vil være en for stor skam for den "tyske forsvarsmakt" om nordmenn kunde komme inn til Skaugum og lage brand, der hvor bare tyskere våger, med ekstra soldatvakt, bunkers, pigstrådsperringer og alt til krigsfaget henhørende.

En orientering.
På anmodning skal vi redegjøre for situasjonen vis a vis våre skuespillere: Nationalteateret, Målteateret og Trondelag Teater er og skal være boikottet så lenge N.S. leder disse teatre. De øvrige teatre er frie og det samme gjelder turneer. Når det i våre dage reiser turneselskaper kan en være 100% overbevist om at de er norske og dermed også bør støttes. Innenfor teaterverden er følgende nazister: Hilda Fredriksen, Karin Meyer, Signe Ramberg, Johan Hauge, Einar Tveito, Martin Gisti, Victor Iverson, Hens Hostad, Jens Hetland, Rolf Nannestad og de 3 teaterchefer Cally Monrad, Berg-Jøger og Barclay Nitter. Meget stripet er tillike Eva Sletto og Carl Habel, begge ved Målteateret.

... om at nazifilmen "Gangen til Livet" skal boikottes.

Og så. All tysk film er boikottet.

V V V

Vi viker aldri.

5 mann ble skutt igjen fordi de elket sitt land og friheten så høyt at de ikke vilde gå på akord med tyske og norskfødte nazister. Det var deres eneste "forbrytelse". Der var ikke noen som helst sammenheng mellom handlingen som skulle straffes og de som ble drept. Det er unødvendig å forsøke å skildre vår avsky overfor de vanvittige tyske metoder. Der finnes ikke så sterke ord. Men straffen for disse forbrytelser er nu ikke langt borte. Det er vår store trøst. De tror de skal skremme oss. For hver som faller er det ti tusen som sverger en hellig ed. De tror de skal kunne stoppe vår våpenløse kamp. Og for hvert overgrep blir vi hardere og mer sammenbitte.

Vi viker aldri. Mange av oss vil bli myrdet, og mange skal ha det ondt enda. Men noen blir igjen som får se det tyske nederlag og den ubønhørlig avstraffelse av det nazistiske Tyskland, som ved sine motbydelige forbrytelser har satt seg selv utenfor alle menneskelige hensyn og all humanitet. Vi håper alle, hver for en, at vi skal være blant dem som får oppleve det. Men de som enn måtte bli myrdet skal vite at der tusen hender igjen som holder vårt banner oppe.

V i v i k e r a l d r i

13. oktober 1943 erklarte Italia ved marsjall Badoglio Tyskland, sin tidligere våpenbror, krig. Grunnen var tyskernes behandling av Italia, som trosser enhver beskrivelse.

Med tilfredshet legger vi merke til at de allierte er meget forbeholdne til denne krigserklæring, og det er ikke sansynlig at det almindelige syn på italienerne i de alliertes land er blitt synlig forandret. De allierte har godtatt Badoglios erklæring, men presiserte at Italias innsats i krigen vil være avgjørende for dets framtid. Inntil videre gjeller våpenstillstandsoverenskomstens betingelser uavkortet.

Vi erkjenner med takk mottagelsen av flere beløp som er innsamlet blandt tilfretse lesere, og nytter høve til å uttrykke vår store tilfredshet med pålitelige distribuanter, som utgjør et meget viktig ledd i vårt arbeide. Deres arbeide blandt leserne kan ikke vurderes høyt nok og vi håper en gang å få høve til å treffe alle våre medarbeidere.

V V V

Eden og Hull er ankommet til Moskva, og er forhandlingerne begyndt idag. De ble mottatt med store æresbevisninger

428/4 5 OKT. 1943
Mappe 56
Eksp. 57
Arg. 1943
O. V
Jfr.

V P Ø S T E N

Nr. 57 Oslo den 19. oktober 1943. 3. årgang.

Gjennombrudd i Russland.

Den røde hær har slått to store bresjer i det tyske forsvar. Det største er som vi antydte i nr. 54 sydøst for Kremetsjug, hvor de tyske linjer er brutt i en lengde av 40 km. Svære mengder infanteri, pansertropper og artilleri strømmer igjennom og sprer seg utover på steppene i ryggen på de tyske tropper i Dnepropetrovsk-avsnittet. En korrespondent skildrer det voldsomme gjennombrudd: Hele terrenget skalv under artilleriforbereidelse, og der var store bølger på Dneper, som om der skulde være storm. Under angrepet ble det tyske forsvar bokstavelig talt malt ned i jorden. Dette framstøt truer nu de tyske tropper i hele Dneperbuen. Russerne bombarderer allerede jernbanen Dnepropetrovsk - Bessarabia.

Den annen bresje er slått syd for Gomel. Den er 20 km. lang og 5 til 10 km. dyp.

I Mellitopol minner de voldsomme kamper om kampene i Stalingrad. Halve byen er nu på russernes hender og 2000 tyskere faller hver dag.

Ved Kiev utvikler det russiske omklamningsforsøk seg gunstig med russisk fremrykning på opptil 11. km. på 1 døgn.

Italia. Lørdag ble Campobasso og Vinchiato erobret av 8. arme. Begge er viktige knutepunkter. Robert Donet skriver: "Der er skapt en farlig kløft i det tyske forsvar." 8. arme holder hele den viktige vei fra Termoli til Vinchiato. Det hardeste press utøves for øyeblikket på venstre fløy, hvor overgangen over Voltorno fortsetter. Der bygges broer og store styrker av alle våpen slutter seg til 5. arme nord for elven. Byene Camoro, Cancelloro, Morone og Roviano er tatt. Det er hissige kamper og tyskerne forsøker av all makt å hindre utvidelsene av bruhodene. Flyplassene Marsigliani og Casale, skiftetomter ved Ancona og tyskernes øvrige kommunikasjoner er angrepet. Tysker nes flyinnsats er blitt noe større. Britiske destroyere har senket et forsyningskip og oppbrakt en tankbåt i Adriaterhavet.

En italiensk korrespondent skriver: "Av langt større betydning enn Badog-

lios krigserklæring er hans erklæring om at hans regjering bare skal sitte ved makten så lenge krigen varer. Det italienske folk skal da få velge om det ønsker å beholde kongedømmet eller ei".

Balkan. Andrijevitisk i Montenegro er tatt av friskarene. En avdeling er vendt tilbake fra Zinnizi, hvor Kruppverkene, gruber og kraftverk er ødelagt. 36 lokomotiver og 130 jernbanevogner ble ødelagt. Det er hissige kamper overalt i Jugoslavia og Grekenland. Pressen i Rumania forsøker å rettferdiggjøre alliansen med tyskerne og ymter om muligheten av en forståelse med Russland.

Moskvakonferansen.

Isvestia skriver: Det har stadig vært stigende samarbeid mellom de allierte. Det siste utslag av dette samarbeide var dannelsen av Middelhavskommisjonen. Under konferansen nu i Moskva, skal etterkrigsproblemer drøftes. Men det viktigste for de allierte for øyeblikket er å tilintetgjøre Hitlers håp om en forlengelse av krigen, først og fremst for å hindre en fullstendig utarmelse av Europa, etterhvert som Hitlers gresshopper trekker seg tilbake og legger alt øde. Det blir derfor i først rekke krigstiltak som må drøftes, spesielt opprettelse av en annen front i vest. Tiden er gunstig for dette, og det gjeller å skynde seg. Hitlers håp om motsetninger mellom de allierte vil dennegang, som så mange ganger før, slå feil.

Småplukk.

Mosquitofly bombet Berlin og vest-Tyskland søndag natt. Ingen fly gikk tapt. Hele kulelagerfabrikken i Schweinfurt er ute av drift, melder chefen for 8. amerikanske flystyrke. I går sjøsatte USA 7 krigsskip, 1 tankbåt, og 2 Løberyskip på 1000 tonn. Siste. Kl. 21. Kilen ved Kremetsjug er utvidet, tiltross for at Tyskerne kaster fram alk tilgjengelige reserver med biler, jernbane og fly. Russerne er mindre enn 25 km. fra nevnte jernbane. Russerne over Dneper syd for Gomel og har erobret Loev.

Kulturdepartementet praktiserer.

Det nazifiserte norske statspolitiverksatte fredag morgen etter høyere ordre an aksjon mot Det Kongelige Frederiks universitet idet en rekke professorer og studenter ble arrestert og innsatt i konsentrasjonsleiren på Brødtvedt. Arrestasjonene fortsatte lørdag og natt til søndag. Såvidt vites var det inntil lørdag arrestert 11 professorer og 98 studenter. Av de første kan nevnes. Harald Schjeldrup, Strøm, C.J. Arnholm, Anatole Heintz, Bjørn Føyn, Hassel, Sverre Steen, Eilif Skard, universitetsstipendiat Johs. Andenæs og docent Johan Schreiner. Professor Magnus Olsen, som er 65 år og sykelig, ble arrestert, men er senere sluppet løs. Bortsett fra professor Oscar Albert Johnsen, som er temmelig tvilsom, er alle lærerkrefter i historie satt fast, slik at en må regne med at det ikke kan holdes eksamen i dette fag til høsten. Universitetsfunksjonærer og kandidater er også arrestert. Natt til søndag ble så bl.a. professor Frisch arrestert og tallet av arresterte studenter er nu kommet opp i omkring 110. De profesorer og studenter som ikke er arrestert får ikke lov til å reise fra Oslo.

Vi har ennå ikke kunnet bringe på det rene hvorfor aksjonen mot universitetet er satt i gang, men vi vet at nazifiseringsforsøkene mot universitetet og studentene hittil har vært helt forgjeves, og at N.S. har vært tvunget til å innkassere den ene fiasko etter den annen, slik at det ikke skulle stortil for å få begrepet til å flyte over.

Norges kloakk.

Ethvert velordnet samfund har sin kloakk. Slik er det også hos oss, bare med den forskjell at vi nu kaller vår samfundskloakk rett og slett hird. Siste helg hadde denne hird stormønsting i Oslo. Over 2000 marsjerte opp Karl Johan til festparade, skriver de nazifiserte aviser. Vi kan fortelle noe annet. Blandt dem som så opptøget på Karl Johan var også 3 virkende medarbeidere for V-Posten, og alle 3 tallet opp. Det var litt vanskelig fordi toget innbefattet så meget rart at våre medarbeidere rett som det var måtte snu seg for ikke å la barmen mitt inn i ansiktet. De 3 kom til følgende antall: 1038, 1042 og 1043 og det var hird fra ca. 20 til nærmere 70 år og utrolig mye rart å se. Og denne hird marsjerte med en-

slags stolthet til parade for sin fører, den historisk berømte forræder Quisling og for bødlen Terboven, som ennå hadde blod på sine hender for mordene i Drammen.

Det er igrunn trist at det ennå er såvidt mange forkvaklede i vårt land, og vår trøst for kommende tider må være at det velordnede samfund foruten sin kloakk også har sine galehus, og at disse etter krigen kan tre istedenfor hirdhjemmene landet over.

Roklubben.

En av våre medarbeidere intervjuet nylig en hjemmefrontsoldat i en av våre mindre byer, om forholdene innen byens N.S. "Å, de ror alle sammen så spruten står", var svaret.

Sabotasje og ansvar.

V-Posten hører til dem som mener at en gjennomført sabotasje mot tyskerne er lønnsom og hensiktsmessig, men vi hører også til dem som samtidig vil følge vår regjerings ordre om ikke å gjøre noe overilet. Når en sabotasje skal utføres mener vi at vi alltid må være forberedt på å betale en viss pris, og den skade sabotørene så tilføjer tyskerne - direkte eller indirekte - mener vi bør stå i forhold til den pris vi eventuelt må betale. På bakgrunnen av disse synsmåter finner vi at prisen for sprengningen av jernbanen i Mjøndalen ble for dyr. Selv om 70 - 80 tyskere var blitt drept, så er ikke de verd 5 god nordmenns liv. Her dreiet det seg om et attentat mot jernbanelegemet, som ble reparert i løpet av kort tid og linjen igjen farbar. Hadde det derimot vært en effektiv sprengning av selve Drammensbroene, både jernbanebroen og veibroen, slik at både sørlandsbanen og sørlandsveien, for lang tid var blokkert, kunne prisen stått i forhold. Vi mener ikke med dette å kritisere de som setter sitt liv i fare under utførelsen av sabotasjene, men lederne bør etter vår mening for fremtiden også tenke på følgene av de utførte sabotasjer.

Vi vet forøvrig ikke om det nevnte attentat i Mjøndalen er utført av norske sabotører, fallskjermtropper eller av tyskerne selv, men har kun nevnt det som et eksempel.

En av våre kollegaer navngir en rekke folk som angiver, men skriver så at de ikke er sikre på at samtlige nevnte er angivere, men at det ikke får hjelpe o.s.v. Slikt uansvarlig skriveri må ikke finne sted.

Faldt på hjemmefronten-Alt for Norge.

Sigurd Jacobsen, Oslo.
Sverre Emil Halvorsen, Oslo.
Olaf Østerud, Oslo.
Eugen Groenhold, Oslo
Kaare Gundersen, Oslo
Sverre Andersen, Oslo
Emil Gustav Hvaal, Tønsberg.
Erling Marthinson, Bergen.
Christian Fredrik Fasting-Aal, Ålesund.
Lars Elias Telle, Tellevåg.

Skutt av Gestapo for å ha utført sin plikt mot Konge og Fedreland.

Fred og ære, deres minne være.

Det store russiske gjennombrudd sydøst for Kremensjug fortsetter å utvikle sig. Talsmannen for den tyske hærledelse i Berlin har overfor neutrale korrespondenter ikke kunnet legge skjul på at situasjonen er kritisk. Det truer med en katastrofe i likhet med i Stalingrad. Russiske troppemasser fortsetter å strømme igjennem åpningen i det tyske forsvar. En større strekning av jernbanen fra Dnjepropetrovsk og vestover er nå på russernes hender, og jernbanecentret Pyatikhatka er erobret. Herfra fortsetter russerne i retning av Krivoi Rog. Nordenfor forsøker tyskerne uten hell å hindre den russiske fremrykning fra improviserte stillinger. 50 tyske divisjoner står i fare for å avskjæres i Dnjeprbuen. Ved Saporosje har russerne begynt et nytt framstøt, samtidig som tyskernes siste grep på Melitopol løser. Ved Kiev er Biskerov erobret, et kjempeslag er under utvikling, idet russerne nærmer sig byen fra syd og nord. Ved Gomel har russerne utvidet sitt bruhode. Under kampene er det særlig i Dnjeprbuen falt et stort bytte i russernes hender, således et sted 15 jernbanevogner med mat og korn samt flere ammunisjonslagre.

En av de største amerikanske troppe-transporter er kommet vel frem til britisk havn.

Festung Europa.

Mål i Hannover er bombet av tunge britiske bombefly. Voldsomme eksplosjoner opstod i målområdet. Britiske fly har likeledes utført et kraftig angrep mot Leipzig sammen med andre mål i Vesttyskland. Mosquitofly har hver natt vært over Berlin. Amerikanske flygende festninger har utført et dagangrep på jernverkene i Düren i Ruhr. Videre er jernbaner og lokomotiver, broer og flyplasser i Nordfrankrike, Belgia og Holland angrepet, likesom skipsfart i Kanalen.

Italia. På vestkysten har 5. arme rykket frem ca. 5 km på tross av alle kanalene, som skjærer terrenget. En del mindre byer er erobret. To kraftige tyske motangrep er slått tilbake, efter at tyskerne hadde overført 2 divisjoner fra Norditalia. 8. arme konsoliderer sine stillinger efter lokal framgang. Omfattende allierte flyangrep har vært rettet mot tyskeres forbinneslinjer.

Jugoslavia. Nis på jernbanelinjen mellom Jugoslavia og Grekenland er erobret. Friskarene har besatt og ødelagt landets største jernverk i Nordserbia. På jernbanen Zagreb-Ungarn er 3 stasjoner erobret og 4 tyske tog avsporet, likesom 250 tankvogner med bensin blev tatt som bytte.

Lette norske sjøstridskrefter senket tirsdag et mindre tysk handelsfartøi med torpedo utenfor norskekysten og skadet en tysk patruljebåt nord for Bergen. Britiske lette sjøstridskrefter på patrulje ved norskekysten skjøt ned et Fokker Wulff 190. Nordmenn og briter hadde få tap av døde og sårede.

Omfattende tyske kunsttyverier har funnet sted i Italia. De tyske ansvarlige forsøker å skyte skylden over på soldatene. Det synes merkelig at de tyske soldater er slike kunstskjønnere og at de har anledning til å sende svære kolli med malerier og annet til Tyskland.

Det er full enighet om programmet for tremaktskonferansen i Moskva, og konferansen åpner i en tillidsfull og hjertelig atmosfære.

Når freden kommer.

Etter anmodning fra høyere hold gjen- gir vi nedenstående artikkel fra "Krigs- oversikt" 7. oktober 1943. Av plasshen- syn er artikkelen noe beskåret.

Ettersom krigens slutt nærmer seg, blir dette spørsmål mer og mer aktuelt: Hvordan skal overgangen formidles - hvem skal styre landet i overgangstiden.

Forskjellige alternativer har vært prøvet - og alle er klar over at der er frihetens og folkestyrets vei vi skal gå. Alt som smaker av diktatur er vi ferdig med. Det er jo friheten og folkestyret vi har ført denne lange og bitre kamp for.

Men i overgangstiden vil ikke folkestyret kunne fungere normalt. Bare det å holde valg krever et stort apparat og sammenbruddet av det nuværende regime vil kreve øyeblikkelig og resolutt handling. Fra første stund etter at vi igjen er herre i landet vil ledelsen bli stillet overfor problemer som ikke kan løses administrativt eller rutinemessig, men som innebærer politiske vurderinger og avgjørelser. Spørsmålet er da hvem som skal treffe disse avgjørelser inntil valg i betryggende former kan finne sted.

Enkelte tror at vi kan gå tilbake til forholdene 9. april. Hvilke politiske skillelinjer og styrkeforhold som måtte komme til å vise seg når det igjen blir valg, vet ingen. Hva som i midlertid må være klart for alle, er at inntil valg har funnet sted og de politiske forhold dermed er avklart, inntil da eksisterer det bare ett parti i Norge, og det er hjemmefronten.

Alle som har tatt aktivt del i dens arbeid, er på det rene med hvordan C.M.L.E. DIVERGENSER ER SKRINLAGT OG PARTISKILBER BRUTT NED I DISSE ÅRENE, hvor- dan FOLK FRA DIAMENTRALT MOTSATTE LEIRER HAR FUNNET HVERANDRE I GJENSIDIG RESPEKT OG TILLIT, hvordan SAMHOLDET OG KONSENTRASJONEN OM DE STORE MÅL HAR STILT GAMLE UENIGHETER I SKYGGEN. DET ER IKKE MELLOM PARTI OG PARTI GRENSEN HAR GÅTT, men MELLOM GODE OG DÅRLIGE NORDMENN. Kvalitet og karakter har gjort utslaget, ikke nyanser i samfunns- syn.

Den oppgave vi står overfor den dag tyskerne legger våpnene ned, er naturligvis langt mer tiltrekkende og gledelig enn den hjemmefronten har hatt gjennom okkupasjons-årene. Men vi må være klar over én ting: den er ikke lettere. Den vil kreve den samme vilje til innsats i samhold, samme evne til lojalitet og samling om de store mål. I de ukene og månedene, de stadig nye økonomiske, po-

litiske, administrative, juridiske, psykologiske og andre problemer kom- mer til å velte inn over oss og kreve momentan handling gjelder det å treffe de riktige avgjørelser - da mer enn kanskje noen gang før. Det er da gunnlaget for vår framtid skal legges, det er da vi har sjansen til å pense utviklingen inn i det rette spor, kanskje for årtier framover. Men enn kanskje de fleste aner, gjelder det at ledelsen i den tiden griper riktig.

Derfor gjelder det også å få fram de rette menn. Bare de beste er gode nok, de dyktigste - og de mest uredde. Personlighet, kvalitet og karakter er det avgjørende, ikke politisk farge - de gamle politiske skillelinjer blir simpelthen irrelevante overfor de problemer vi får å bakke med. En annen ting er at det kan være til styrkelse og til beroligelse av almenheten at mennene kommer fra alle de gamle politiske leirer, enten de har spilt noen framskutt rolle der eller ikke. Spørsmålet er om de har holdt mål i denne tid, enten de før har deltatt i det politiske liv eller ei.

Spørsmålet blir da om det finnes menn som har folkets tillit, men som har vist at de besidder de egenskaper som situasjonen vil kreve.

Ja.

Hjemmefronten har mennene. Hjemmefronten kjenner mennene. Og hjemmefronten vil vite å sette dem inn på rette plass.

V V V

Norges Røde Kors.

Tyskerne og N.S. har øyensynlig i lengere tid hatt et godt øye til Norges Røde Kors, og har nu endelig funnet et påskudd til å ta hand om hele apparatet, men hvilket påskudd.

De skiller hårfint mellom krigsfanger og politiske fanger, og finner at Røde Kors ved å sende noen matpakker til jøder og andre som vannsmekter i de tyske konsentrasjonsleirer, har havt politisk usittret. Det er så opplagt bare et påskudd, for Norges Røde Kors har ved sin handlemåte selvsagt bare forsøkt å avhjelpe nøden der hvor den har vært størst. Og da Genferkonvensjonen ble forfattet, var begrepet "politiske fanger" ukjent, og ble først konstruert ved nazismens fødsel.

Vi er forberedt på nye angrep mot R.

V V V

OBS. V-Posten utkommer ikke den 26. ds. men først lørdag den 30. ds.

V V V

Hitlers første virkelige militære nederlag.

For første gang i denne verdenskrig har tyskerne lidd et virkelig nederlag i frontale slag, mens de ennå har sine forbindelseslinjer åpne. For første gang må de tyske kommunikeer innrømme at fienden har gjort et virkelig gjennombrudd og at situasjonen er prekær. Hvor prekær den er framgår best av Theo. Findals Berlinmelding i Aftenposten mandag, hvori han sier at "tyskernes strategi i sydøst-Russland minner om Ludendorfs strategi i 1918". Selv tyskerne sammenligner altså nu 1943 med 1918. Krigskorrespondent Paul Winterton telegraferer i går fra Moskva: Tyskernes front fra Kremensjug til Asovske hav er brutt, og tyskerne har fått sitt hardeste slag siden Stalingrad.

Slaget i Dneperbuen som tok sin bekynnelighet med det russiske framstøt fra Kremensjug ble utvidet ved at russerne for få dager siden øket sine bruhoder i beiningen og erobret Dnepropetrovsk og Dneprodzsjins. De tyske tropper i dette avsnitt, som bl.a. bestod av 304., 339. og 376. infanteridivisjon ble påført svære tap. Således nevnes at av et regiment var bare 40 mann i live og av et annet 30 mann i live. Restene av disse tropper, sammen med flyktene tropper fra Saporosje, trekker seg syd-vestover. Den russiske arme fra Kremensjug har allerede omringet Krivoj Rog og den eneste retrettlinje nevnte tyske tropper således har gjgen går over Apostolovo. Opphopningen av tyske tropper her er så kolossal at de russiske fly ikke kan undgå å treffe sine mål. og byen angripes nu dag og natt. Over alt finner russerne som følger tyskerne hakk i hel tusenvis av tyske lik, kanoner og granatkastere og ammunisjonslagre. De hardeste kamper i de siste døgn har foregått ved Krivoj Rog, hvor tyskerne også har forsøkt seg med pansermotangrep, som i midlertid er blitt knust av det russiske artilleri. Kampene om Krivoj Rog og Apostolovo er meget viktige, for erobrer russerne disse byer, lukkes hele sekken og tyskerne i Dneperbuen opplever sitt Stalingrad. Enkelte tyske styrker ved Krivoj Rog er allerede isolert og blir

tilført forsyninger ved hjelp av Junker transportmaskiner, som må føre en håp løs kamp mot tallrike russiske jagere. Nordfløyen, en betegnelse som brukes om framstøtet fra Kremensjug, består videre av en kile mot Snamenka, og et framstøt lenger syd mot jernbanen Nikolaev-Snamenka. Dette siste er allerede nådd forbi Krivoj Rog, vest for denne by.

Etter at Melitopol falt forrige lørdag, ble hele fronten vest for jernbanen Saporosje-Krim - eller søndre fløy - gjennombrutt. Russerne avanserer 10 til 30 km. pr. døgn og er allerede 70 km. vest for Melitopol. Byene Akimovka og Gorelova er erobret.

Over Schweiz meldes at en umiddelbar følge av situasjonen i sør er at alle rumenere øst for Dnestr har ordre om å treffe forholdsregler til øyeblikkelig å flytte til Romania. Alle bedrifter i Bessarabia skal også holde seg klar for eventuell forlegging til andre distrikter.

Kampene lenger nord i Russland trer for øyeblikket i bakgrunnen for den gigantiske offensiv i sør. De er enkelte steder meget harde. Mellom Vitbejsk og Nevel avanserte russerne torsdag 10 km.

En spansk avis kommenterer begivenhetene på østfronten, og mener at den russiske vinterhar ennå ikke er satt inn i det hele tatt. Innviende kretser i Berlin taler åpent om at denne utgjør 2 millioner mann, som har brukt sommeren til trening og hvile.

V V V

Moskva-konferansen.

Det er oppnådd full enighet om et av de viktigste punkter - nemlig Tysklands fredsbetingelser, og alle de spørsmål som har vært drøftet er avgjort i full enighet. Vi kan med rette avvente store resultater - både politiske og militære - av konferansen, hvis hovedmål har vært å forkorte krigen. Planene for innspurten for aksens totale sammenbrudd er lagt i disse dager.

Siste.

Fra tysk hold meldes om konsentrasjoner av tropper i sydøst-England og skip på Englands sydkyst.

Kl. 18 i går kveld meldtes fra London at Roosevelt på pressekonferansen hadde uttalt: Moskvaoverenskomsten ligger ferdig til undertegning. V V V

Italia.

Både 8. og 5. arme arbeider seg langsomt nordover, og har tatt en rekke landsbyer. 8. arme har satt over Trig-nofloden, etablert og utvidet et brohode. Været har vært dårlig, liten flyvirksomhet. General Alexander uttaler at det har kostet 15 000 mann i fallne og sårede å ta en tredjedel av Italia. De allierte binder 35-40 tyske divisjoner i Italia og på Balkan, som ellers kunde ha vært på Østfronten.

Den tyrkiske regjering har trukket tilbake sin representant i Roma, som svar på de tyske krav om flytning av diplomatiske representanter til Nord-Italia.

Balkan.

Fra Jugoslavia meldes om hissige kamper, sabotasje mot jernbaner etc. Mihailovitchs styrker har brutt jernbanen Belgrad-Saloniki, tyskernes eneste tilførselsbane til Grekenland og øyene. Tyskerne har videre anerkjent friskarene som krigførende. Grunnen er antagelig at jugoslaverne har tatt så mange tyske fanger, og tyskerne har hittil bare skutt de fanger de har tatt, og frykter nu for at jugoslaverne skal gjøre det samme. Ved gjensidig anerkjennelse som krigførende, blir altså fangene å behandle som sådanne, som soldater og ikke som friskarer.

Der har vært alliert flyangrep på Koos, Heraklion på Kreta og mot Saloniki. De britiske patruljer på Koos er trukket tilbake.

Krisen i Tyskland.

Det meldes at et større antall tyskere søker tilflukt i Tyrkia, fordi der ventes store omveltninger innpartiet og overkommandoen. De tyske nazister er klar over at det ikke nytter å få den tyske nasjon til å sloss videre ved hjelp av terror. På den annen side er terror det eneste våpen de kjenner og kan behandle. Det siste møte sammenkalt av Keitel, skal hovedsakelig ha behandlet dette spørsmål utenom det rent militære. Dette møte ble bevoktet av en hel SS dødningsdivisjon. Det viser hvor tryggede ledende menn i Tyskland er i sitt eget land. Goebbels propaganda hjelper ikke lenger. Folk gidder ikke engang å lese beretningene fra Führer hovedkvarter. Goebbels har derfor startet en ny hviske-kampanje, meldes det fra Stockholm. Det heter i den at Moskvakonferansen vil mislykkes. En tilbaketrekning til grensene 1939 er nødvendige for å skape grunnlaget for et gunstig utgangs-

punkt for forhandlinger om en kompromisfred. Alt sammen vil lykkes for den tyske fører, og det tyske folk behøver ikke å engste seg.

Festung Europa.

Det siste storangrep var 1500 tonn mot Kassel natt til 23. ds. Det har vært senere angrep mot flyplasser, kommunikasjoner, skip og dessuten minelegning. Søndag angrep fly fra Nordafrika mål i det sydlige Østerrike, en flyplass ved Tirana i Albania, og jernbanetomter og en flyfabrikk ved Pistoia (Firenze). Ungarn har igjen hatt flyangrep og hovedstaden hadde flyalarm i 45 min.

Nærmere detaljer om tidligere angrep foreligger. 3. oktober ble 30 fabrikker ødelagt eller skadet i Kassel. 4. oktober ble 37 fabrikker ødelagt eller skadet i Frankfurt, samtidig som sluseporten ble ødelagt.

Sverige.

Et svensk passasjerfly, "Gripen", ble skutt ned for noen dager siden 45 km. utenfor Göteborg, av et tysk fly. 13 av de 15 ombordværende omkom. Berlin benekter ikke det inntruffne, men påstår at flyet var i farlig sone. Det drøftes åpenlyst i Sverige, hvilke represalier som skal iverksettes overfor Tyskland.

Danmark.

Vi må beundre danskene. De forsvarer seg ikke bare mot tyske overgrep. Med våpen i hånd angriper de tyskerne med den mest omfattende sabotasje. De danske sabotører er i virksomhet døgnet rundt, fabrikker, jernbaner, barakker og restauranter, skip og kaier, flyr i luften daglig, og ingen motforholdsregler kuer dem. Danskene er i sannhet verdige allierte. Vi beundrer dem.

Norge.

Det er urolig i Oslo om dagen. Det arresteres i fleng. Bl.a. Barnelege Astrid Amlie og dr. Tormod Aas, samt dr. Asbjørn Nielsen med datter og 2 sønner. Videre Norges største teaterkraft Halfdan Christensen og mange andre. Bare denne uke er ca. 50 mennesker arrestert. Grunnen vitnes ikke.

På Grini er nu pakke og besøkforbudet opphevet. Derimot slukkes lyset kl. 19, 30. Mange fanger er sluppet ut, men det er jo rimelig, for leiren er full, med ca. 3000 fanger, og de nye skal jo også ha. Målteateret flytter til Centralteateret 3. 11, og National rykker inn på Det Nye 10. 11. Husk blokaden. v v v

V. P. ILTEN

4286

2 NOV 1943

Mappe 56

Eksp. 50

Arg. 1943

O. V.

Jfr.

3. årgang.

Nr. 60.

Oslo 2. november 1943.

Den tyske sydfront er rullet opp. Krim er avskåret.

Moskvakonferansen.

Mandag kl. 18 ble et komminike om møtet i Moskva sendt ut. Bl.a. meddeles.

Alle spørsmål av viktighet ble belyst ved ærlige diskusjoner. Endel spørsmål som krevet øyeblikkelige avgjørelser, ble avgjort. Prinsippavgjørelser ble truffet i andre tilfeller hvor detaljene skulle overveies nærmere av spesielle kommisjoner eller ad diplomatisk vei. Det viktigste spørsmål var forkortelse av krigen. I forhandlingene om dette, deltok stabsjefer og andre militære sjef. Direkte militære aksjoner ble drøftet, beslutninger ble tatt og aksjoner er under forberedelse.

Videre gjaldt konferansen samarbeide etter krigen som den eneste måte å sikre verdensfreden på, og skape velstand verden over. Også den kinesiske ambassadør i Moskva undertegnet en overenskomst om internasjonalt samarbeide etter krigen. I London skal det opprettes en europeisk rådgivende komite som skal behandle og forelegge alle spørsmål som kan oppstå. Kommuniket gikk så over til å behandle 4 deklarasjoner som er sendt ut.

1. De fire nasjoner vil opptre sammen etter krigen (U.S.A.-Storbritania-Russland og Kina) og hindre enhver aggresjon fra hvilken som helst annen makt. Det skal dannes en internasjonal organisasjon, hvor alle land kan delta på like fot. De fire lands militære styrker skal bare brukes til de formål en er kommet overens om og da etter nærmere avtale.

2. Om Italia. Facismen skal tilintetgjøres til ytterste konsekvens og demokratiet skal gjenopprettes.

- Facismens motstandere i det italienske folk skal styre landet.
- Trykkefrihet, religionsfrihet skal gjeninnføres.
- Alle institusjoner og organisasjoner skapt av facistene skal bort.
- Alle facister eller facistvennlige skal fjernes fra forvaltningen.
- Alle politiske fanger skal frigis.
- Demokratiet skal gjeninnføres i den lokale forvaltning.
- Alle krigsforbrytere skal anholdes og overleveres.

3. Om Østerrike. Landet skal befries. Okkupasjonen ansees ugyldig, og det skal opprettes et fritt, uavhengt Østerrike. Landet vil dog bli trukket til ansvar for deltagelsen i krigen på Hitlers side, men det vil bli tatt hensyn til dets eget bidrag til befrielsen.

4. Om krigsforbryterne. Hitlers tropper har utført de værste grusomheter i de besatte land. Disse grusomheter fordobles i mange tilfeller nu. Ved våpenstillstanden skal alle som er ansvarlige for disse grusomheter (også soldatene) sendes tilbake til de respektive land og dømmes etter disses lover. (f. eks. Terboven skal dømmes i Norge). Detaljerte lister er allerede utarbeidet. De 3 statsjefer - Stalin, Churchill og Roosevelt retter en omfattende og høytidelig advarsel om at de som hittil er uskyldige bør passe seg for å komme inn under disse bestemmelser, for de 3 nasjoner vil forfølge krigsforbryterne til verdens ende og vil overgi dem til anklagerne. De krigsforbrytere som ikke kan lokaliseres til bestemte land, vil bli dømt etter bestemmelser av de 3 nasjoner.

Konferansen ble avsluttet med en middag i Kreml hvor Stalin i en tale hyldet Roosevelt og Churchill, samt generalene Montgomery og Clark, og videre de alliertes krigsmarine og handelsflåte.

Krigsnyhetene.

Russerne har stengt retretten fra Krim. Langs Asovske hav har de rykket fram i ilmarsj, erobret Genitsjesk og Askaniya Nova og står etter siste meldinger 5 km. fra Perekopeidet, og har dermed avskåret jernbanen og veien til Cherson.

Lenger nord har andre styrker på marsj fra Melitopol nådd fram til Dneper, og den høye flanke av disse styrker står bare 35 km. fra Nikopol.

Inne i Dneperbuen raser et voldsomt slag om Krivoj Rog hvor tyskerne sett alle krefter inn for å hindre eller i hvertfall utsette et nytt Stalingrad.

I Kievsektoren og ved Leningrad trekker svære russiske troppstyrker sammen. Siste. Engelsk sending kl. 21.

Perekop er erobret. 6000 fanger i dette avsnitt siste dage. v v v